

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna min vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Knjižnica

Pavšalni franko.
Ljubljana.

Uredništvo:

Wolfova ulica 1/I. Telefon 300.

Uprava:

Marijin trg 8. Telefon 44.

Pisni se ne vračajo.

Šanjam je priložiti znamke
za odgovor

GENOVSKA KONFERENCA.

Prihod Poincaréja v Genovo.

ITALJANSKA IN ANGLEŠKA DELEGACIJA SE TRUDITA, DA SE DOSEŽE VSAJ NEKAJ PRAKTIČNIH USPEHOV. — IZVOLITEV KOMISIJE.

Pariz, 13. aprila. (Izv.) Poročevalec »Timesa« javlja, da so italijanske oblasti v Genovi dobile navodila, naj skrbijo za nastanitev francoskega ministrskega predsednika Poincaréja, ki pride prihodnjo sredo ali četrtek v Genovo. — Vprašanje je, ali pomenja Poincaréjev prihod v Genovo izpremembo francoske taktike na konferenci, ali pa poostreitev njene opozicije. Angleški in italijanski krogi upajo, da konferenca vsaj prihodnje tedne ne bo v nevarnosti. Zlasti pričakujejo, da se bodo razburjeni duhovi pomirili tekoma predstojećih treh praznikov. Italijanska in

angleška delegacija se trudita, da bo konferenca dosegla vsaj nekaj praktičnih uspehov.

Genova, 13. aprila. (Izv.) Danes dopoldne se je sestala finančna komisija in je izvolila poleg že obstoječe podkomisije za denarstvo še dve podkomisiji, in sicer eno za kredite in eno za menične tečaje. V podkomisijo za kredite so bili izvoljeni zastopniki Avstrije, Švedske, Latinske, Španije in Švice, v podkomisijo za menične tečaje pa Poljske, Jugoslavije, Grčije, Norveške in Madžarske.

Spomenica nemške delegacije.

REPARACIJE NE BODO OVIRALE POGAJANJ NA GENOVSKI KONFERENCI.

Genova, 13. aprila. (Izv.) Nemški zastopnik dr. Rathenau je, kakor že poročano, predsedniku konference De Facti, ki je danes odpotoval na milanski velesejem, izročil spomenico nemške delegacije, ki se tiče finančnih predlogov, ki naj se med drugimi problemi obravnavajo na genovski gospodarski konferenci. Spomenica sestoji iz treh delov. V prvem delu se bavi nemška delegacija s finančnim položajem, ki vlada sedaj v Nemčiji. V drugem delu se ta položaj obširno dokazuje, v tretjem delu pa opozarja nemška delegacija na potrebnost, da se razpiše mednarodno posojilo, da se med drugim doseže tudi ustaljenje nemške marke. Posojilo, ki naj bi se razpisalo v Nemčiji, bi bilo krito deloma z dohodki dr-

žave, deloma bi jamčila zanj zveza nemških industrijev.

Genova, 13. aprila. (Izv.) V nasprotju s pretiranimi vestmi, ki se tu razširjajo, češ, da ima Francija namen, radi negativnega odgovora Nemčije reparacijski komisiji takoj izjaviti posledice, izjavlja Francija službeno, da o tem vprašanju v Genovi ni bilo govora in da to vprašanje nikakor ne bo oviralo pogajanj na genovski konferenci. Reparacijska komisija, ki je edino pristojna glede tega vprašanja, še ni podala medzaveznikiškim državam svojega poročila. Verjetno je, da počaka reparacijska komisija zapadlosti dne 31. maja, preden se obrne z gotovimi predlogi na zaveznikiške države.

Ruski predlog za razorožitev.

IZBOLJŠANJE VALUT JE POTREBNO ZA GOSPODARSKO OBNOVO. RUSIJI SE MORAJO DOVOLITI ZADOSTNI KREDITI.

Genova, 13. aprila. (Izv.) V podkomisiji za denarstvo je ruska delegacija danes predložila spomenico, ki vsebuje odgovor na predloge londonskih strokovnjakov. Spomenica je kratka in se strinja s temeljnimi idejami londonskih strokovnjakov, sodi pa, da je treba zagrabiti globlje, ako se hoče pomagati Rusiji. Res je, da se mora doseči v proračunu ravnotežje med dohodki in izdatki. To ni mogoče brez razorožitve. Naloga konference bi bila, da na to opozori, da se pri znižanju produkcije v Evropi na polovico do ene tretjine izdajajo strašne vsote za oboroževanje. Rusija se strinja tudi s tem, da je izboljšanje valut potrebno za gospodarsko obnovo, toda nagel prehod držav s slabo valuto k zlati veljavi bi bil opasen, ker bi nabava zlatih podlog pomenila hudo finančno obremenitev. Poleg tega bi nenadno povpraševanje po zlatu v vseh prizadetih državah imelo za posledico, da bi se na denar. trgu cene silno zvišale. Izid iz sedanjega polo-

žaja bi se lahko dosegel tako, da bi deloma notne banke, deloma pa posamezne bančne skupine v obliki kreditov dale na razpolago državam s slabo valuto velike množice dolarjev ali angleških funtov. Odločilne važnosti je, da dobi Rusija zadostne kredite.

Genova, 13. aprila. (Izv.) Na današnji seji podkomisije za denarstvo je Rakovski poročal o ruski spomenici. Nato so bili stavljeni razni dodatki in izpremembe k predlogu londonskih strokovnjakov. Po daljši debati je bilo sklenjeno izvoliti poseben komite, ki naj ga tvorijo najbolj znani finančni politiki in strokovnjaki, ki se trenutno nahajajo v Genovi. Ta komite naj zbere in prouči predloženo gradivo in naj poda svoje mnenje, ki naj služi kot podlaga za kasnejše resolucije in poročila podkomisije. To mnenje komiteja naj se po možnosti izdela do konca tega tedna. Komite finančnih politikov se sestane jutri.

Spomenica hrvatskega bloka.

DELEGACIJE VSEH DRŽAV SO V POSESTI SPOMENICE.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) »Politika« poroča iz Genove, da je naša delegacija poslala vladi poročilo, po katerem so delegacije vseh držav prejele spomenico hrvatskega bloka. Ni še znano, kak vti je ta spomenica napravila na delegate na genovski konferenci in v koliko bi utegnila škodovati stališču Jugoslavije v Genovi. List piše pri tej priliki:

Ker so sedaj v Zagrebu priznali, da je bila ta spomenica poslana v Genovo iz Zagreba, bo minister za notranje stvari najbrže odredil preiskavo in vse, ki so to spomenico podpisali, izročil sodišču radi veleizdaje. Vlada bo danes odločila, kako naj postopa zoper agitacijo hrvatskega bloka proti narodnemu edinstvu.

Nar.-socialist. stranka za takojšno in striktno izvedbo rapalske pogodbe.

Z ozirom na grozeče vesti, ki prihajajo o pogajanjih med našo in italijansko delegacijo, po katerih hoče Italija doseči izpremembo rapalske pogodbe v svojo korist, je sklenilo načelstvo Narodno - socialistične stranke telegrafno opozoriti ministrskega predsednika Pašića in zunanjega ministra dr. Ninčiča na odločno voljo našega naroda, da pod nobenim pogojem ne dopusti v vprašanje izvedbe rapalske pogodbe kakšnega popuščanja z naše strani. Brzotjavni glasila: Naša država je z rapalsko pogodbo tako prizadeta, da je

smatrati zavlačevanje njene izvedbe od strani Italije za nečuvno izzivanje celokupnega jugoslovanskega naroda. Ne da bi se odrekli naši zahtevi po osvoboditvi vse naše zemlje, izjavljamo ponovno, da je minimum naših zahtev takojšnja in striktna izvedba rapalske pogodbe. Tretja cona v Dalmaciji se mora takoj izprazniti, Baroš mora pripasti nam, zagotoviti se mora neodvisnost Reke in zaščititi naš element v Italiji. Načelstvo Narodno - socialistične stranke.

PRIPRAVE ZA KRALJEVO POROKO.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bil dovoljen znesek štirih milijonov dinarjev za priprave povodom poroke kra-

lja Aleksandra. Za slavnost samo se bo porabilo 600.000 dinarjev, ostanek pa za popravo cest, saborne cerkve in drugih poslopij.

Ministerske seje.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je imel gospodarsko - finančni odbor ministrov sejo, na kateri je sklenil dovoliti uvoz koruze iz Rumunije in Bolgarije v najvišji izmeri 1500 vagonov in sicer brez plačevanja uvozne carine. Ta koruza naj se porabi za prehrano pasivnih krajev. Nato je odbor vzel na znanje, da ima naša država letos dobiti od Nemčije na račun vojne odškodnine 83 milijonov zlatih mark. Doslej je reparacijska komisija odobrila nabave v blagu v vrednosti 60 milijonov. Tretji kontingent živine iz Nemčije se prevzame začetkom maja. Za prevzete te živine se določi posebna komisija, ki bo imela 18 članov in enega ravnatelja.

Popoldne je imel sejo tudi ukazni odbor ministrov. O poteku te seje se ne more izvedeti ničesar.

Ministrski svet se je na svoji današnji seji bavil z vprašanjem volilnega zakona in je razpravljaj nadalje o zelo važnem vprašanju, kako naj se naša država pripravi na nameravani puč reških fašistov povodom izpraznitve tretje cone.

DRŽAVNI PRORAČUN.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Prva sekcija finančnega odbora je danes nadaljevala debato o načrtu finančnega zakona glede državnega proračuna za leto 1922. Tekom razprave je sekcija nekoliko izpremenila določbe zakonskega načrta o davkih v Bosni in Hercegovini. Izpremenile so se tudi nekatere druge določbe, zlasti o državnem računovodstvu, katastru itd. Sekcija je nadalje ertala 100% državno naklado na davke ter davek na premoženje.

ANGLEŠKI KREDIT NAŠI TRGOVINI.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Po vestih iz Londona je urad za prekomorsko trgovino v Londonu obvestil zvezo jugoslovanskih bank, da je sprejel predlog naših bančnih zavodov, ki je bil stavljen na konferenci dne 5. januarja. Po tem predlogu bodo jugoslovanski izvozniki in uvozniki dobili na Angleškem gotove kredite. Urad za prekomorsko trgovino pa je zahteval seznam vseh bank v naši državi, da more izbrati one banke, ki bi jamčile za te kredite.

GOZDARSKA IN RUDARSKA AKADEMIJA V MARIBORU.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Ministrstvo za šume in rude je sklenilo otvoriti v Mariboru gozdarsko in rudarsko akademijo. Ta zavod bo edini te vrste v naši državi.

POVODENJ V CETINJU.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) S Cetinja prihajajo poročila, da je vsled močnega deževja narastla reka Crnojevica in da je prestopila bregove. Cetinje je pod vodo. Škoda je zelo velika. Utonil ni nihče. Zveza s Podgorico je prekinjena.

MIR MED TURČIJO IN GRČIJO.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Danes je potoval skozi Beograd francoski general Gauraud, ki se pelje v Carigrad, kjer bo turški vladi izročil predloge vrhovnega sveta v Parizu, naj se ustavijo sovražnosti med Turčijo in Grčijo.

London, 13. aprila. (Izv.) Vlade Velike Britanije, Francije in Italije so se sporazumele o stališču, ki ga nameravajo zavzeti napram protipredlogom angorske vlade glede premirja. Izpraznitev Male Azije nikakor ne sme biti pogoj za premirje. To stališče naj se razloži v skupnem poročilu, ki naj se prihodnje dni dostavi zaveznikiškim komisarjem v Carigradu.

VALUTA IN IZVOZ ŽIVINE.

Beograd, 13. aprila. (Izv.) Po odloku finančnega ministra je potrebno zavarovane valute tudi pri izvozu zaklane živine.

VELIKA PONEVERBA V ZAGREBU.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Oficial zagrebske delegacije ministrstva financ, Ivan Novčić je poneveril pol milijona kron in pobegnil. Ta denar je bil določen za nabavo sladkorja državnim uradnikom. Doslej manjka vsaka sled o defraudantu.

FRANCOSKE OBVEZNOSTI V AMERIKI.

Pariz, 13. aprila. (Izv.) Kakor poročajo iz Washingtona, je francoska vlada obvestila državni departement, da je pripravljena takoj pogajati se z Zedinjenimi državami glede odplačil svojih obveznosti.

Dr. Sušteršičeva brošura.

Za velikonoč smo Slovenci dobili od bivšega voditelja Slovenske ljudske stranke dr. Iv. Sušteršiča politično izpoved v obliki polemičnega zagovora svojega zadržanja napram jugoslovanskemu pokretu in stranki, ki se je bila temu pokretu priklonila. Ta izpoved bo brez dvoma služila bodočemu kulturnemu zgodovinarju slovenskega javnega življenja zadnjih trideset let kot najvernejše duševno ogledalo notranjega navdihnjenja, ki je oduševljalo njene tedanje voditelje. Dr. Ivan Sušteršič je stal trideset let v sredini najmočnejše dosežane politične tvorbe, v sredini slovenske klerikalne stranke. Zato je za sociologijo strankarskega boja in njegovih voditeljev nadvse zanimivo, pa tudi važno, kakšne so bile duševne in moralne inspiracije, ki so plavale nad temi boji in možmi kot idejne vodnice.

In tu nam je dr. Ivan Sušteršič odkril zadnje kamrice svojega notranjega življenja in nehanja, podal je zaokroženo sliko svojih duševnih pobud, ki so ga vodile v dolgoletnem in vsekakor uspešnem javnem delovanju. Razgalil je sliko svoje duševnosti, ki v svoji brezmejni materijalnosti in sebičnosti, samoljublju, demagogiji, častihlepiju in brezvestnosti prekaša vsa blatenja, ki so jih v prejšnjih desetletjih o priliki volilnih bojev nanizale naše politične novine. Strašna je misel, da je zagospodovala nad tem dobrim slovenskim narodom, nad utripajočim poldrug milijona kulturno preprostih, vendar pa nepokvarjenih in v idealno skromno zaverovanih duš klikla strankarske oligarhije, ki je rabila vse ideale kot opojna narkotična sredstva javnega zapeljevanja in vsužnjevanja. Za Sušteršičevo dobo slovenske ljudske stranke velja danes avtentično priznanje, da je njeno tedanje vodstvo združevalo v sebi veliko volje, jasne razume in z modernimi političnimi in socijalnimi idejami naobrazene osebnosti, da pa je temu vodstvu primanjkovala vsaka globina moralčnosti, da je priznavalo najostudnejšo obliko machiavelističnega brezobzirnega boja, boja na nož, da je videla v kultu lastnih osebnih koristi, gmočnih ali častihlepih, svoj najvišji življenjski smoter. Kako visoko nad temi škodljivci javnega življenja so stale generacije naših umetnikov, pisateljev in mladincev! Kako nesorazmerno boljši je bil v svoji notranjščini naš trgovski in obrtniški svet, da že ne govorimo o širokih masah tega pohlevnega, v jedru dobrega, slovenskega ljudstva! Kadar se bo sestavil moralni opis posameznih slojev našega naroda v posameznih dobah, se bo moralo ugotoviti, da je sloj politikov bil najmanj etičen, najbolj ogaben v svoji danes avtentično priznani moralno propali notranjščini.

V dr. Sušteršičevi brošuri zremo, kakor rečeno, jasen portret duševnega voditelja najpomembnejše dobe slovenske politične preteklosti. Preko vseh obtožb proti sedanjemu pokretu slovenskega katoliškega sveta, ki so pa v resnici samoobtožbe načina javne borbe, vpeljanega po njem samem v naše narodno življenje, se vzdiguje vprašanje, kdo so tisti ljudje in kateri so tisti strankarski interesi, ki so omogočili dr. Sušteršiču, da poizkusi nanovo svojo politično karijero med slovenskim ljudstvom. V njegovi osebi so bile skozi tri desetletja osredotočene vse temne sile, ki so tlačile svoboden razmah slovenskega in jugoslovanskega nacionalizma, napredne kulturne misli in svobodnega ustvarjanja novih življenjskih idealov iznad katolicizma.

Tej, v tem oziru najogabnejši osebi naše preteklosti so sedaj dovolili demokratski mladini povratek v naše javno življenje. Dr. Žerjavu in njegovim sodelavcem niso nobena sredstva dovolj slaba, in tako so stopili v zvezo celjo z največjim škodljivcem slovenske napredne kulture, ki ga je kdaj rodila naša zemlja. Poklicali so ga nazaj, mu dovolili po predhodnem odobrenju besedila te brošure tisk in širjenje ter mu pridobili ministrov pristaneke za povratek v slovensko domovino. Njegovo izgnanstvo je bilo naravna posledica njegovega protijugoslovanskega stališča pred in med vojno in pa predvsem njegovega, vse zakone vesti in etike teptajočega zasužnjevanja slovenskega svobodnega in naprednega življenja pred vojno. Danes so predstavniki »državotvornega« in »naprednega« življenja poklicali dr. Sušteršiča nazaj, da se z njegovo pomočjo še nekaj časa obrže na površju.

Zelo se motijo mladini, ako menijo, da se stranke pobližajo z demagogijo, ne pa z idealizmom naprednih smotrov, poštenih borbenih načinov in moralnih načel, ki pa morajo biti višja, kakor so katoliška, če hočejo zmagati nad njimi.

To je problem boja med slovenskim naprednim in katoliškim svetom.

ČIČERIN PRI PAPEŽU.

Genova, 13. aprila. (Izv.) Socialistični krogi v Genovi zatrjujejo, da je Čičerin izrazil v Rapallu željo, da bi po sklepu genovske konference zelo rad osebno spoznal papeža Pija XI, ker se mu ima Rusija zahvaliti za njegovo pomoč, ki jo je izkazal ruskemu narodu.

BALFOUR PREDSEDNIK IRSKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

London, 13. aprila. (Izv.) Angleški kralj je imenoval Arturja Balfourja za predsednika irskega deželnega zbora.

NOVI RUSKI BANKOVCI.

Moskva, 13. aprila. (Izv.) Državna banka začne v najkrajšem času izdajati

bankovce, ki bodo kriti z realno vrednostjo.

LAKOTA V RUSIJI.

Moskva, 13. aprila. (Izv.) Iz Samare poročajo: V bugvanslavskem okrožju je meseca februarja t. l. umrlo od lakote 19.500 ljudi.

Moskva, 13. aprila. (Izv.) V saratovski guberniji je znašalo dne 1. aprila število gladujočih 1.782.000 oseb. Od teh je bilo le 30 odstotkov deležnih pomoči.

NOV RUSKI CARINSKI TARIF.

Moskva, 13. aprila. (Izv.) S 15. aprilom se uvede pri vseh carinskih uradih sovjetske Rusije ter zaveznikiškim republikam nov carinski tarif za trgovino z Evropo.

Borzna poročila.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Počeniš z današnjim dnem so na tukajšnji borzi izražene vse notacije v dinarski veljavi. Devize. Berlin 26—27, Bukarešta 61—62, Milan 410—412,50, London 338—341,25, New York 75,25—76, Pariz 700—712,50, Praga 153—155,25, Curih 1475—1500, Dunaj 1—1,01, Budimpešta 9,50—10, Valute. Ameriški dolarji 73,50—74, češkoslovaške krome 150—153, angleški funti 323—325, francoski franki 650—0, napoleondori 225—0, nemške marke 28—0, italijanske lire 402,50—405.

Curih, 13. aprila. (Izv.) Berlin 1.725, New York 515, London 22,73, Pariz 47,65, Milan 27,83, Praga 10,30, Budimpešta 0,65, Zagreb 1,65, Varšava 0,14, Dunaj 0,066, avstrijske krome 0,07. Berlin, 13. aprila. (Izv.) Dunaj 3,93, Budimpešta 37,65, Milan 1631,95, Praga 601,20, Pariz 2791,50, London 1325,80, New York 299,62, Curih 5855,15.

Praga, 13. aprila. (Izv.) Dunaj 0,555, Berlin 16,625, Rim 272, Budimpešta 6,075, Pariz 463,50, London 220,75, New York 49,65, Curih 973, avstrijske krome 0,60, italijanske lire 269.

Dunaj, 13. aprila. (Izv.) Zagreb 2459,50—2465,50, Berlin 2565—2575, Budimpešta 951—957, London 33,975—34,025, Milan 41,570—41,630, New York 7669—7681, Pariz 70,850—70,950, Praga 15,340—15,360, Sofija 5332,50—5342,50, Curih 149,125—149,375, Valute. Bolgarski lev 5220—5230, nemške marke 2595—2605, angleški funti 33,825—33,875, francoski franki 70,750—70,850, italijanske lire 41,470—41,530, dinarji 9818—9842, rumunski leji 5594—5606, švicarski franki 148,675—148,925, češkoslovaške krome 15,315—15,335, madžarske krome 954—960.

V petek dne 14. v soboto dne 15. in v ponedeljek dne 17. t. m. borse ne bodo poslovale.

Iz dr. Sušteršičeve brošure.

Iz predgovora.

»Prišel je dan, ko ukinjam svoj molk in odgovarjam svoji domovini... Očistil sem svojo dušo strankarskih predsodkov in po trudopolni poti birdkih razočaranj sem dospel na višavo duševne svobode in jasnega razgleda... Strankarski okovi mi ne ovirajo moč razuma, strankarska omejenost in partizanska slepota mi ne motita jasnega pogleda. Skozi leta oddaljen od domačega političnega vrenja, ne pripadam nobeni politični stranki, ne formalno in ne po svojem mišljenju... Čutim se tedaj v svoji notranjinski tako prostega, kot se nikdar v svojem življenju. Zato pa lahko prosto napišem, kar mislim in vem, ne samo o naših razmerah in ne samo o drugih osebah, temveč tudi o svoji lastni bivši politični osebnosti. Pod svobodnim solncem se je moja mentalnost tako prekrasila, da čutim komaj še kontakt s svojo lastno nekdanjo politično individualnostjo.«

O klerikalizmu.

Pod klerikalizmom razumem politično stranko, ki se naslanja v prvi vrsti na cerkveno hierarhijo in črpa iz nje svojo politično moč. Cerkev hierarhija je okostje cerkvene oblasti... Organična zveza stranke s cerkveno hierarhijo ji daje pečat političnega eksponenta Cerkev. To bi bili glavni vsepovsod veljavni znaki klerikalizma... Slovenski klerikalizem je imel po mojem prepričanju svojo upravičenost v izključno katoliškem narodu in v pretežno katoliški državi, z efektivno gospodujočo katoliško dinastijo... To je preteklost. Klerikalizem je v naši dobi v naši državi anahronizem, škodljiv narodu in državi, ker ju do globokine razdvaja, škodljiv slovenskemu ljudstvu, ker ga žene v brezupen plemenski boj, škodljiv pa enako katoliški cerkvi sami. Slovenski klerikalizem neti razdvajanje naroda in države... Seve, treba razločevati: Za klerikalne voditelje ta boj ni nikdar brezupen in še manj škodljiv, ker od njega žive. Zanje je ta boj, kar vojna za dobičkarje in verižnike, a slovensko ljudstvo je trpečilo. Ljudske moči se izčrpavajo v tem brezuspešnem boju, nepotrebnem zato, ker je klerikalizem kot tak danes docela nepotreben. Prav posebno škodljiv je slov. klerikalizem Cerkvi. Vsakdo, kdor hoče videti in ni popolnoma slep, mora priznati, da je ravno Cerkev velika žrtev klerikalne stranke. Na račun klerikalne stranke se tepe — Cerkev. Protiklerikalne stranke vidijo, da leži moč klerikalne stranke v cerkveni organizaciji in zato bijejo po Cerkvi. Tako je Cerkev strelodod za klerikalne vojskovodje... V pretežno katoliški državi je slovenski klerikalizem državo krepil, ker je bil v skladu s bistvom države. Danes pa je ravno nasprotno. Država SHS po svojem bistvu sicer ni protiklerikalna, pač pa bistveno protiklerikalna in drugačna biti ne more. Dinastija je pravoslavna in tedaj hoče nočnej neklirikalna... Klerikalizem se je pri nas popolnoma izživel in nima nobene eksistenčne pravice več... Kaj pa je imelo ljudstvo od klerikalnega režima? Seve, nihče ne more braniti ljudstvu, da nosi še naprej svojo kožo v prilog klerikalnih kapetanov na trg, a vselej se bo znova prepričalo, da le v svojo škodo.«

SLS.

»Klerikalne stranke ne tvorijo ne duhovščina, ne versko zavedno ljudstvo, najmanj pa cerkev. To je samo ozki

Nakit iz ponarejenih briljantov.

(Konec.)

»Poglejte številko!«

Rezbar se je sklonil h kolodaru, iz katerega se je dvigal jedva videv siveklast hlap. »Stran 30 in 31,« je rekel tiho.

»Da. Vidite — stvar ni bogve kako skrivnostna. Hrabet te knjige in lista, ki nosita številki 30 in 31, so namazani s posebno tekočino; kolikor morem ugotoviti, bi bil to sok japonske rastline »Rhus vernicifera«, to je, sumahovega grma. Ta sok, ki ga rabijo tudi pri izdelovanju raznih firnežev, ima lastnost, da se v gorkoti razširja, na hladu pa krči. Sami pravite, da ste položili knjigo tisto noč na marmorno ploščo nočne omarice in ste pozabili utrliti luč. Nu, toplota žarnice je izžvala razširjajoči učinek laka: knjiga se je odprla. Drugo jutro je bila spet zaprta, ker ste ponoči utrlili luč.«

Rezbar je stal nekaj časa s pobešeno glavo. »A kje je sporočilo?« je vprašal nazadnje.

»Poglejte.« Joe Jenkins je podržal stran 31 proti luči. V svoje presenečenje je zapazil Michaelisa, da so nekatere besede podčrtane z drobnim iglo. Tisti stavki so se glasili:

»Mornar in ona sta se spogledala. — Kako da je ladja tu?« je vprašal majaje z glavo. — »Ako hočemo točno dospeti v Uleaborg, je treba vedeti, ali nas zasledujejo.« — »Samo naglica naju

krog ljudi, ki sede večinoma v Ljubljani in deloma v Mariboru, ki imajo stranko dejansko popolnoma v rokah in kojih volja edino odločuje. Edino le oni tvorijo slovensko klerikalno stranko pod izposojenim imenom SLS... Gotovi elementi v vodstvu stranke, ki zlorablja duhovščino, so si znali osvojiti katoliški tisk, ki ga zlorablja v nelepe namene. Masa, ki sledi v dobri veri klerikalni stranki, je le za delo in žrtve. Iz plemenitih nagibov igra vlogo helotov in klerikalnih podjetnikov... Nobena stranka na svetu ne govori in piše toliko o svojih načelih in svojem idealnem stremljenju, kot slovenska klerikalna stranka. Gola resnica pa je, da nima sploh nič načel in ravno tako malo idealnega stremljenja, temveč da je po svojem bistvu le trgovska družba z zelo omejeno zavezo za izkoriščanje načel in idealnega stremljenja slovenskega ljudstva. Najprej »tolariji« to je lastna oseba, potem šele vse drugo.«

SLS v državi SHS.

»Dva velika mrtvaška kamna se dvigata izven političnih mej naše osvobodjene domovine in oznanjujeta za vse čase klerikalno slavo: na enem se sveti »Rapallo«, a drugi nosi napis »Koroški plebiscit«. Rapallo!... Toda pred sodnim stolom zgodovine našega naroda nosi Koroševa stranka naravnost odločilno vso odgovornost za rapalsko katastrofo... In koroški plebiscit! Ta narodna katastrofa je pa kar neposredno, pozitivno delo SLS. Tu je bila ta stranka stalno prisotna v najintenzivnejšem smislu besede. In ta sramotni uspeh: da so po dveletni upravi plebiscitnega ozemlja — slovenski kmetje in delavci glasovali za Nemško Avstrijo! Kako je bilo mogoče izgubiti slovenski Korošan? Za to je že bilo treba najmočnejše esence koncentrirane politične in upravne nezmožnosti in nerodnosti. Patent na to esenco ima SLS zase in je žalibog ravno na Koroškem našla zanjo dober trg... In uspeh SLS na polju notranje politike? Naj pove ta stranka sama, kaj je ona ustvarila pozitivnega za ljudski blagor. Voditelji SLS, ki govorijo tako bahavo o svojih »načelih« in svojem »idealnem stremljenju«, so bili opetovano na vladi. In tedaj so imeli pozitivno priliko in dolžnost uresničiti svoja načela, ustvariti svoje idealno stremljenje. Toda o vsem tem ni ne duha ne sluha. Za ljudstvo se ni nikdar nič storilo in sicer dobra načela so vselej romala tisto uro, ko so zlezli na vlado, v njihovo hišno apoteko... Z eno besedo, te vrste klerikalci so samo takrat »načelniki«, kadar sploh nič ne morejo, kadar so brez moči, kadar imajo zvezane roke in noge in juna teče le jezični mlin in tintni potok. Kadar pa imajo v rokah oblast in so tedaj v položaju, da načela izvedejo, — takrat adijo načela! Tintni potok pa veselo šumi in oznanjuje strmečemu svetu modrost in dobroto take klerikalne vlade. Vse naenkrat postane dobro, kar je preje bilo slabo. Ljudstvo pa se zama izprašuje, kaj da se je izpremenilo njemu v korist... Eno zaslugu jim priznavam brez ovinkov: Spoznali so še pravočasno, da se avstrijska ladja potaplja in odložili so v pravem času svoj dotlej vedno svetli avstrijski patriotizem, na kar so nemalo ponosni. Žal, da moram ta ponos nekoliko spraviti v sklad z realnostjo. Prve zapuste potapljajočo ladjo — podgane.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

more oteti. — »To je vse, kar mu ostane; njegovo imetje je izgubljeno!«

Rezbar je vzdignil glavo. Videlo se mu je, da ne razume ničesar. »Citajte podčrtane besede zaporedoma,« je velel detektiv.

In res... Dih je zastal Michaelisu, ko je čital:

»Ona je tu. Zasledujejo naju. Vse je izgubljeno!«

Detektiv je pokimal. »To sporočilo ni prišlo v roke, katerim je bilo namenjeno,« je povzel, »zakaj knjigo ste pridržali vi.«

Sobar je blodil poslej okrog vaše hiše. Zaman! Ni se mu posrečilo govoriti z vašo ženo. V tej zadregi je spet iztuhlal dobro misel. Vnovič se je oblekel za krošnjarija in je podaril vaši ženi dve vstopnici za v kino. Ona je kajpak takoj razumela, da mora biti nekaj posebnega, in je sklenila iti za vsako ceno.

V kinu, pri »Tedenski kroniki« je zdajci zagledala grofico, svojo nekdanjo gospodinjico... Okradenka je zasledovala tatu... In vaša žena je pomislila, da obtožijo tudi njo... kot skrivalko in sokrivko... Ta smrtni strah je povzročil tisti vzkril in omedlevo, ki sta vam še v spominu.

Še tisti večer sem šel vnovič pogledat »Tedensko kroniko«. S pomočjo švedskega poslanstva mi je bilo lahko dognati imena večine oseb na sliki — zakaj vlak, s katerim se je pripeljal Sven Hedin, je bil posebni vlak z razmeroma majhnim številom pasažirjev.«

Anglija in vojni dolgovi.

Vprašanje plačevanj obresti in amortiziranja vojnih dolgov stopa vedno bližje. Doslej nobena država ni plačala ničesar. Anglija je prva, ki se pripravlja, da prične s plačevanjem. V letošni proračun je postavila na račun obresti in amortizacije 25 milj. dolarjev, t. j. poletni rok za dolg, ki ga ima v Ameriki. Tekom vojne je namreč posodila Amerika Angliji 900 milijonov dolarjev, t. j. v našem denarju 325.5 milijard Din. Amerika namreč noče ničesar slišati o tem, da bi pustila od svojih zahtev namreč evropskim državam. Postavila se je na stališče, da se morajo posojila vrniti in to vsled neprestanega oboroževanja evropskih držav in njihovega slabega državnega gospodarstva.

Dočim pa je Anglija prejela posojila v Ameriki, je sama dajala ogromna posojila za časa vojne raznim državam in sicer:

Franciji	557 mil. dolarjev
Rusiji	560 „
Italiji	470 „
Belgiji	103 „
Srbiji	22 „
drugim državam	66 „

skupaj 1778 mil. dolarjev

Sedaj pred genovsko konferenco pa je poslala angleška vlada vsem državam razen Rusiji in Belgiji noto, s katero opozarja države-dolžnice, da bodo morale prirediti misli na plačevanje obresti in amortizacije. Komentari angleških listov k tej noti pravijo, da opozarja s tem angleška vlada države-dolžnice, da ne smejo računati s podaljšanjem roka radi odložitve plačanja, marveč da jih angleška vlada že šest mesecev naprej opozarja na plačanje.

Da Belgija te note ni dobila, to je v zvezi z Versajsko mirovno pogodbo, ki določa, da ima plačati belgijske dolgeve Nemčija, ki je prekršila nevtralnost Belgije, kljub temu, da jo je sama zagarantirala. Znano je še, da je nemški kancler Bethmann proglasil ob izbruhu vojne mednarodne pogodbe za cunjio papirja. In ena takih mednarodnih pogodb je tudi bila garancija nevtralnosti Belgije, ki jo je podpisala tudi Nemčija. Zato mora plačati tudi vojne dolgeve Belgije.

Glede Rusije so sklenili gospodarski izvedenci antante, da predlože genovski konferenci predlog, da se anulirajo vsi ruski dolgovi napram inozemskim državam, ki so nastali po 1. avgustu 1914, t. j. po izbruhu svetov. vojne torej, vsi vojni dolgovi. Na drugi strani pa se ima zavezati Rusija, da ne stavlja nobenih odškodninskih zahtev napram alijancem radi podpiranja in udeležitve na protirevolucionarnih ekspedicijah Kolčaka, Denikina in Wrangla.

Da niso bile majhne te vsote, to je pač čisto jasno. Brez dvoma bi zadostovale, če bi jih dala antanta na razpolago sedaj za gladne, da bi bila večina rešena smrti. Toda sedaj nima denarja.

Z ozirom na ta predlog gospodarskih izvedencev pač Anglija sedaj ni poslala te note tudi Rusiji, ker hoče prej počakati rezultatov genovske konference.

Teško dihanje je dvigalo umetnikove prsi. »In... kaj bo zdaj, Mr. Jenkins?« je vprašal naposled malone šepetaje. »Kaj bo z mojo ženo... in z menoj... in kako naj vrnem grofci — a tisti hip so se mu razširile oči kakor v mrzlici; z drhtečo roko je pokazal na stransko mizo in krknil:

»Bog nebeški... nakit... Mr. Jenkins... nakit je pravkar nekdo... ukradel!«

Detektiv se je mirno obrnil in pogledal v temo, ki je zijala zunaj na vrtu; po njegovem obličju se je raztegnil zadovoljen smehljaj. »Tako nekako sem se nadejal,« je rekel kimaje.

»Nakit... Mr. Jenkins... zdaj je vse izgubljeno!«

»Narobe,« je pokojno velel detektiv ter izvel tok za cigarete. »Vse je v redu, da veste. Privoščil sem si namreč majhno zameno. Pravi nakit se blešči že tri ure spet na tilniku svoje zakonite lastnice — ki pa, to moram pripomniti, še danes ne slut, da je nosila dve leti steklene briljante... Ogrlje pa... s katerim beži gospod Feliks v tem hipu ves vesel po topolovem dvorcu... ta drugi nakit je le onl posredek, ki ga je dal gospod Feliks napraviti pred dvema letoma... Ravnal sem po izreku: »Vsakomur svoje!«... A zdaj — pravkar slišim nezaupno trobljenje svojega najetega soferja — lahko noč... sporočite gospe soprog moj pozdrav!... in še nekaj... dajte mi prosim malce ognja za mojo cigareto.«

Politične vesti.

»Jutrova« skrb za narodne socijaliste postaja vsak dan večja. Sedaj ko se je pričel narodno-socijalističen pokret uspešno širiti tudi po Hrvatskem, kjer ga podpira zagrebški dnevnik »Slobodna Tribuna« in po Dalmaciji, kjer ga podpira splitski dnevnik »Novi List«, ki je ponatisnil tudi proklamacijo zadnjega rednega običnega zbora Narodno-socijalistične stranke in ki v člankih razlaga narodni socijalizem, pa je postala ta skrb še tako velika, da »Jutro« komaj še diha. Morda pa ni skrb za narodne socijaliste, kar ga tako duši, temveč strah. Tudi morda! Ker, kakor pred leti slovenskim narodnim socijalistom in njihovim organom, tako prorokuje »Jutro« sedaj tudi njihovim dalmatinskim in hrvatskim somišljenikom bližen konec. Prepričani smo, da se je »Jutro« s svojim prorokovanjem o koncu hrvatskih in dalmatinskih narodnih socijalistov prav tako zmotilo, kot o narodnih socijalistih v Sloveniji, kjer jih je vedno več, demokratov pa vedno manj. Da, da, korupciji je v svojem propadanju pač težko gledati, kako zmaga poštena načelnost.

Gibanje narodnih socijalistov v Splitu. Splitski »Novi List« objavlja na uvodnem mestu sledeči poziv: Narodni delavci, uradniki, dninarji, obrtniki, mali posestniki itd.! Vi vsi, ki ste narodno zavedni, pravi in iskreni Jugoslovani, za eno, veliko, ujedinjeno in nerazdelljivo Jugoslavijo; vi vsi, ki želite svobodo zaslužnjem bratom, ki ste prepojeni z veliko idejo vseslovanstva, vi vsi, ki ste za državo, narod in nacijo; Vi vsi, ki ste brezpravni in tlačeni, stiskani in ponižani, užaljeni in nezadovoljni, goli in bosi; Vi vsi, ki ste za socialne reforme, za pravico in poštenje, za nacionalizacijo in socializacijo industrijskih podjetij, rudnikov in veleposestov, za socijalizem; Vi vsi, ki ste nasprotniki izdajalcev; političnih ničevrednežev, kupčevalcev z narodom in pokvarjenih voditeljev pa naj se zvejo kakorkoli in naj pripadajo katerikoli stranki. Vi vsi, ki hočete in želite to našo lepo Jugoslavijo, zgrajeno na žrtvah, krvi, mrtvih truplih, trpljenju, solzah in junaštvu milijonov naših bratov — ohraniti in učvrstiti, povečati in ujediti z neosvojenimi brati; Vi vsi, ki ste lačni kruha, željni obupa, in siti politike: korupcije, varanja, nasilja, terorja, nepoštenja, razdvajanja in zapravljanja bratskega premoženja, mržnje in dela naroda jugoslovenskega — Vi vsi stopite v narodno socijalistično stranko in se zberite okoli njenega poštenega in neomadeževanega prapora.

Pozdrav Splita senatorju Klofaču. Splitski »Novi List« prinaša o priliki prihoda senatorja Klofača v Split iskren pozdrav, iz katerega posnemamo, da se bo ob tej priliki, ko se nahaja senator Klofač v Splitu, ustanovila tamkaj kraj. org. NSS.

Stjepan Radić o notranjem položaju. Sotrudnik Protičevega »Radikala« je imel te dni razgovor s Stjepanom Radićem, predsednikom Hrvatskega bloka, ki mu je med drugim na vprašanje o razmerah na Hrvatskem odgovoril na sledeči način: Svojega slovenskega političnega prepričanja nisem izpremenil. Svoje breznežne ljubezni do srbskega naroda tudi nisem zmanjšal. Toda kruta politična realnost mi narekuje neodoljivo dolžnost, da kot glavni predsednik hrvatskega naroda izvršujem narodno voljo v vsem onem, kar s svojo dušo in razumom smatram za pravično in utemeljeno, kar hrvatski narod danes hoče in za kar se bori, posebno kadar ruši današnji, tudi za Srbijo usodepolni režim. To vse je tako opravljeno, da sem srečen biti na čelu takšni globoki narodni zavesti in nezlomljivi narodni sili. Na Hrvatskem so se notranje razmere tako razvile, da današnji režim nima med slobodnimi Hrvatmi nikogar za sabo. Pa tudi med Srbi na Hrvatskem je že davno izgubil večino. Zato je nepojmljiva brezumnost, da na Hrvatskem še vedno obstoja osebni Pribečevićev režim skrajne tiranije in korupcije, s katero ni mogoče vzporediti nobene dosedanje vlade na Hrvatskem. Dokler je zato Pribečević dejanski vladar v Zagrebu, kar ne bi mogel biti brez privolenja Srbijancev iz Srbije, mi Hrvati nimamo nobenega zaupanja, da hoče kdo od srbskih političarjev, izvzemši g. Protiča, v resnici pošten in pravičen sporazum z nami.

Časopisni glasovi.

Ljubljansko časopisje o dr. Sušteršičevi brošuri.

»Novi čas.« Prvo čustvo, ki nas je obšlo, ko smo prečitali dr. Sušteršičevo brošuro, je bila, odkrito rečeno, globoka in boleča žalost. Glasilo krščanskih socijalcev »Novi čas« se šteje med one nasprotnike dr. Sušteršiča, ki jih on v svoji brošuri imenuje legitimne, to pa predvsem vsled tega, ker je habsburgovski monarhični legitimizem dosledno enačil s katolištvom kot politično stranko, s čemer je ogrožal ves nadaljnji obstoj katoliške misli v smislu zastoja na legitimistični postojanki in socialne reakcije, koje nosi: te je bil ravno današnji dvorni avstrijski katolicizem. »Novi čas« pravi nadalje: Vsak človek se brani, kakor se le more, in nehoti posega pri tem po vsakem sredstvu. Ena meja pa je pri tem, da varuje sebe, da varuje to, kar mu je bilo preje 30 let sveto, za kar je zastavljal svoje sile, svojo mogočnino jaz, Dr. Sušteršič je zatajil svoja politična načela in to je tisto, kar vsakega človeka pri branju te brošure tako strašno zaboli. V splošnem »Novi čas« ne odgovarja na očitke, ki jih je izrekel dr. Sušteršič na očitke današnjih voditeljev SLS.

Jaz sem osebno globoko prepričan, da že danes velika večina srbskega naroda hoče sporazum s Hrvatsko in Hrvači. Radi tega smatram ne samo kot političen pogrešek, temveč kot pravi zločin napram srbskemu narodu, da današnji vlastodržci, kot prava tiranska oligarhija, nehoče ničesar slišati o skupščinskih volitvah. Toda s tem, da se odtegujejo narodni sodbi, bodo napravili narodno obsodbo še strašnejšo. Prepričan sem, da bo za demokrate ta obsodba pomenila politično smrt, kateri se bodo radikalni izognili samo tedaj, ako bodo šli v volitve kot pravi tvorci resnično svobodne in demokratske Srbije.

Vpoklic sanitetnih častnikov ni v zvezi z Wranglom. »Riječ« poroča, da se je z ozirom na vesti glede poklica sanitetnih častnikov, ki ga nekateri listi spravljajo v zvezo in povprašala, kaj je na tej stvari. Dobila je kategorično izjavo, da ta vpoklic ni v nobeni zvezi z delovanjem generala Wrangla. Vojni minister general Vasić je zahteval od ministrskega sveta vpoklic sanitetnih častnikov, ker se je z ministrom za narodno zdravje posvetoval in od njega izvedel, da mu le-ta ne more stati na razpolago zadostno število zdravnikov za vojaške bolnice in za rekrute, ker je stalež državnih zdravnikov premajhen. Vpoklic ima le namen, zagotoviti nemoteno poslovanje in delovanje vojaških bolnic.

Dvanajstine za maj in junij. Finančni minister je predložil narodni skupščini zakonski načrt o proračunskih dvanajstinah za mesce maj in junij. Izdatki za te dve dvanajstini so enaki, kakor za prejšnji dvanajstini in znašajo 742.974.902.48 dinarjev. Vendar pa so v načrtu nekatere majhne izpremembe.

Ne morejo preko upravne razdelitve države. »Tribuna« poroča: Tekom parlamentarnih počitnic bo ministrski predsednik Pašić konferiral z načelniki parlamentarnih skupin o zakonskem načrtu glede upravne razdelitve države. Gospod Pašić upa, da se bo zadeva rešila do prihodnjega sestanka narodne skupščine. Ko se poslanci zopet sestanejo, bo, tako upa, to težavno vprašanje popolnoma razčiščeno.

Finančni zakon za leto 1922. Prva sekcija odbora je imela sejo, na kateri je razpravljala o finančnem zakonu za leto 1922. Z majhnimi izpremembami in dopolnili so bile sprejete določbe, ki se nanašajo na Srbijo, Vojvodino ter Hrvatsko in Slavonijo. Davki za Bosno in Hercegovino, Slovenijo in Dalmacijo ter 100% državna naklada in davek na premoženje se bodo razpravljali na prihodnji seji, ki bo najbrže šele po praznikih.

Madžarsko nasilje. »Novosti« poročajo iz Subotice: Včeraj so madžarske oblasti aretirale v Senti našega državljanina in člana razmejivne komisije z Madžarsko, Severja, ki je v svoji službi v družbi geometrov prekoračil mejo za par korakov in so ga zaradi tega aretirali. Naša vlada je bila takoj obveščena in bo ukrenila vse potrebno, da se delegat Sever takoj izpusti iz madžarskih zaporov.

Reorganizacija rumunske vojske. Vojni minister general Madarescu je izjavil sotrudnikom lista »Lupta«, da namerava organizirati vojsko, ki naj trajno šteje 125.000 mož. Tozadevni zakonski načrt bo predložil parlamentu v jesenskem zasedanju. Vojaška služba bo trajala dve leti, izvzemši mornarico, kjer bodo vojski služili tri leta. Minister namerava odpraviti več panog in uradov, ki so s koncem vojne postali nepotrebni. S tem upa doseči znatne prihranke.

Madžarska zahteva od Rumunske poltretjo milijardo zlatih frankov. Zastopnik madžarske vlade v reparacijski komisiji je predložil tej kom. spomenico, v kateri zahteva madžarska vlada, naj Rumunija povrne vse blago, ki ga je odpeljala iz Madžarske za zasedbe, ali pa naj ga povrne in natura. Madžarska vlada ceni vrednost tega blaga na dve in pol milijarde zlatih frankov. Reparacijska komisija je to spomenico odstopila rumunski delegaciji, da jo prouči.

Odmevi bombnega atentata v Budimpešti. Kakor poročajo listi, je preiskava v zadevi bombnega atentata v Elisabethstadtskem klubu že toliko dozorela, da so policaji znani duševni povzročitelji atentata.

Drobiž.

* Poldrug milijon za smrđljivo bombo. Kakor znano, je nemški poslanec dr. Baer nagel v praškem parlamentu smrđljivo bombo, nato pa pobegnil na Ogrsko. Za ta junaški čin mu je zapustil te dni v Brnu umrl Schindler celo premoženje, skoraj 1 1/2 milijonov č. kron.

* Briand, častni ameriški doktor. Po vestih, ki prihajajo iz New Yorka, je Briand imenovan častnim doktorjem vseučilišča v New Yorku in Columbij.

* Statistika ameriških samomorov. Poluletno izvestje newyorške lige za zaščito življenja izkazuje silno naraščanje samomorov v zadnjem polletju. Med tem, ko je bilo v prvi polovici letošnjega leta izkazanih 2771 samomorov, naraslo je to število pri zadnjem izkazu za 6509. Od teh je bilo 4527 moških in 1982 žensk. Pri tem je všteta tudi mladina, katere število znaša to leto 507, dočim je znašalo lansko leto le 225. Od teh odpade na dečke 214, na deklice pa 293.

* Zakaj francoski nimajo mnogo otrok? Zanimivo je, da je ista Francija, ki grenko toži, da je premalo obljubena, že nekoliko desetletij z vsemi sredstvi skušala preprečiti preveliki naraščaj ljudstva. V času revolucije se je smatralo kot pametno, imeti malo otrok in zakonci, ki niso imeli otrok ali pa zelo malo, priporočali so se kot vzor idealnega zakona. V svoji knjižici o statistiki porodov, piše Ferdinand Aubertin, da so največji francoski revolucionarji naglašali potrebo, zmanjšati število francoske prebivalstva ter so storili vse, da se njihova teorija uveljavi v praksi. V poznejši dobi je celo neki prefekt province Some prepovedal dajati pomoči rodbinam, kjer imajo več nego enega otroka. V nekaterih provincah Francije so v navadi pregovori, ki jasno izražajo željo naroda, da nima mnogo otrok, n. pr.: »Dvoje je boljše nego tuceta.« Dr. Bertillon prouči je vprašanje porodov cele Francije, ter opazil, da v nekaterih krajih prezirajo mater, ki ima dva sina mesto enega. Dopolnil družva »Societe de economie sociale« pripoveduje slučaj neke dame iz boljših krogov, kateri so ob priliki rojstva njenega sedmega sina začeli tako posmehovati, da se reva skozi dve leti ni upala pokazati v cerkvi. Iz tega časa je vpeljan celo zakonski kontrakt, ki je sklenjen pod pogojem, da zakonci ne bodo imeli otrok.

* Maršal Foch — ozmerjan. Slavemu maršalu Fochu se je pripetilo te dni neprijeten slučaj. V Theatre Francaise ga je namreč pošteno ozmerjala gledališna rediteljica, imenovana »ouvrersee«. Foch je sedel v loži ter je v začetku zadnjega prizora prinesel iz garderobe svojo suknjo ter jo položil čez rob lože, kar je proti navadam v gledališčih. Ko ga je ouvrersee v polmrazu opozorila na to neprijetnost — in kakor zatrjujejo pariski reporterji, ne ravno z najljubšejejšimi besedami — je maršal poslušno prijel suknjo in si jo položil čez kolena. Seveda »ouvrersee« ni vedela, da je »okrtala« generalisima francoske vojske.

* Oporoka vselega starca. Te dni je umrl v Londonu mestni prokurator Sir William Bedford v 86. letu starosti. Za universalno dednjo je postavil svojo ženo. V svoji oporoki piše o zakonu takole: »Do 45. leta sem bil žalosten samec. Lani pa, ko sem slavil 40. letnico zakona z mojo Miss Anny, smatral sem se za naj srečnejšega človeka na svetu. Zakon me je bodril za vsako delo ter mi sladil vse dneve življenja. Njegova žena je suhotna stvarica, ki se bavi s hranitvijo svoje perjari. O svojem možu je rekla: »Bil je dober človek, toda nepopoln živ vesjak. S svojimi 80. leti je prepeval oduševljeno zaljubljene pesmi. Bil je od mene starejši 20. let, toda obnašal se je vedno kakor otrok.«

* Ruska gimnazija v Čehoslovaški. V Moravsko Trzebovo je prenešena ruska gimnazija, ki je bila prej v Carigradu. Nastanjena je v zgradbi, kjer je bila prej češka gimnazija. Okoli gimnazije je zgrajeno 10 barak, v katerih stanuje 550 dijakov, med temi tudi 120 deklic. Zajedno s profesorji je tamka 650 Rusov. Ravnatelj gimnazije je znani ruski pedagog Petrov, nadzornik pa Svjcarov.

* Kinematograf v italijanskih zaporih. V centralnem zaporu v Rimu so priredili jetnikom veliko iznenadenje. Filmsko predstavo, na kateri so videli patriotski film »Gloria« in prevoz nepoznanega vojaka. Mnogi jetniki so videli filmsko predstavo sploh šele prvič. Predstava jih je tako presenetila, da so od svojih bori prihrankov darovali tisoč lir za vojne sirote.

* Izum ruskega inženirja. Iz Moskve poročajo, da je odlični inženir Cejko v Harkovu, strokovnjak v elektrotehniko, napravil nedavno tega znamenit izum. Odkril je nove žarke, ki izločujejo magnetične pole. Na temelju nenavadno preproste a duhovite kombinacije se je Cejko posrečilo, odpreti krivuljo sile magnetičnega pola in po zamenjavi teh krivulj na premice dobiti skupino vzporednih žarkov, ki se širijo v premi črti z gotovo naglico. Ti žarki so nenavadno predralni. Kakor poročajo ruski listi, se dajo z novim izumom iskati rude v zemskem ostrju. Zdravniki morejo z njimi iskati drobce kovin, ki so prišli v človeški organizem, ne da bi za to potrebovali Röntgenovih žarkov.

* Carigrad propada. Metropola turškega cesarstva nad Bosporom je v jako žalostnem stanju, kakor se glasi poročilo carigradskega policijskega ravnatelja. Poročilo pravi namreč, da je v zadnjih 13 letih, kako leto agorelo v Carigradu povprečje 1500 hiš. — Razvaline uničenih hiš, katere se nihče ne zmoži, da bi jih zopet sezidal, pokrivajo tri štirinajste kilometre. Mesto ne more nič ukreniti za njih obnovo, ker je finančno izmugano, saj ni denarja niti toliko, da bi se nakupila gasilna priprava (stroji, vozovi itd.).

* Poljska pisateljica Gabriela Zapolska umrla. V Lyonu je umrla znana poljska pisateljica Gabriela Zapolska, ki je pisala več dramatičnih del. Izprva je pisala jako realistične romane v Zolovem duhu, pozneje se je posvetila psihološkim študijam. Ko ji je bilo 42 let, se je poročila s slikarjem Janovskim. Pod psevdonimom Mascoff je napisala dramo Tamten ter roman iz življenja poljske naselbine v Parizu. Zapolska je bila tudi gledališka igralka.

* Čevljar. Ondani smo čitali, da iz čevljarkega pomočnika postal doktor modroslovja, danes poročamo po dunajskih listih novico, da je pa iz generala postal čevljar. In sicer iz ruskega generala Agabajeva, ki se je precej po prevratu na Ruskem živil s popravljanjem čevljev, škornjev in solnov. Ko so se boljševiki polastili vlade, je zbežal preko ruskih granic ter prišel na Dunaj. Tu se je živil kakor prej na Ruskem in zadnje dni je napravil izkušnjo za mojstra pred zastopniki dunajskega čevljarkega društva.

* Naredba proti železničarski stavki v Ameriki. Oficielno se poroča, da je prvo sodnik Harding izdal odlok, da se imajo vsa železniška ravnateljstva pokoriti vladnim odredbam. Med tem pa so vojni odloki in generalni štab zaposleni s programom, ako bi le nastala stavka med železničarji. Vojaki poveljaiki so dobili mignilaje, da bi označili mostovo z železniškimi znaki, da bodo, ako bo treba, mogli izvrševati stanovske dolžnosti železniških uslužbencev.

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

»O tem ne vem ničesar,« se je glasil odgovor. »Klo mi ni omenila, da bi bila tistikrat videla gospoda O'Reillyja. Spočila se je in šla potem vnovič v doma. Johnson govori o njenem drugem povratku.«

Beverley je vedela, da bi soproga utegnil vprašati Johnsona za njenim hrbtom in bi jo tako izlahka ujel na laži. Toda on je sklenil biti enako odkrit, kakor je bil okrutni; vzlic svoji muki je bila Beverley hvaležna Rogerju za njegovo mrzlo pravičnost.

»Obledi se moram,« je dejal nato s težkim glasom. »Večerjal bom v klubu.«

Zamrmravši gospodični Blackburneovi nekaj vlnudnega, se je Sand odvrnil. Še trenotek, in žena je slišala, kako so se zaprla vrata njegove spalnice. Ob tem zvoku se ji je zazdelo, da ji srce umira v prsih! In baš zdaj je morala imeti posla z nizalko... Čutila se je bolno, nogo so sklecevale pod njo; toda ženšče je bilo tu in Beverley je ni mogla odsloviti kar tebi nič, meni nič!

»Večerjali boste z mano, kaj ne, preden začnete svoje delo,« je rekla, izkušaje biti prijazna. Toda gospodična Blackburneova se je nasmejala in zmajala z glavo.

»Hvala lepa, milostljiva. Z materjo sva imela čaj s prigrizkom, tik preden sem šla na pot; ničesar ne bi mogla več zavžiti.«

»Pojdiva v moj budoar,« je rekla Beverley ljubezljivo. »Biseri so tam. Čudili se boste njihovi lepoti.«

Gospodična Blackburneova je šla molče za gospodinjjo. V tej hiši se razlagra pravcata drama,« je mislila sama pri sebi, »o tem ni dvoma! Bogue ali se tiče biserov? Nu, kmalu videla bom, stavim da!«

Gospa Sandsova je odprla vrata v prelesto sobo. Luč je že gorela, in novodošla je opazila, da so vrata med budoarjem in spalnico, ki je bila istotako razsvetljena, odprta nastečaj. Po tem je sklepala, da se je gospa Sandsova z naglico oblačila, preden se je vrnil soproga. Njena spletična je imela najbrže dopust — morda baš radi biserov. Vsekako je bil nekdo pozabil utrtni luč, in... a saj je že razlagala gospa sama.

»Oblačila sem se in pustila vrata medtem odprta,« je dejala, »zaradi tegale, na mizi. Mislila sem, da je prav tako lahko tu kakor kje drugje.«

Na mizi, katero je pokazala Beverley z nergozno gesto, je zagledala gospodična Blackburneova veliko okovalno zaklopnico od škriat-

nega baršuna, okrašeno z masivno zlato krono. Nizalka je vedela različne kronah in kronicah vse razne vojvodinje, grofice, baronice in drugo takšno drobnjad. Ta krona pa je bila cesarska. Njenim »spominom« se je obetalo bogato poglavje! Beverleyina roka se je iztegnila proti škriatni zaklopnici. Krčevito se ji je mudilo odpraviti gospodično Blackburneovo vsaj začasno in hiteti nazaj. Za vsako ceno je hotela govoriti z Rogerjem pred njegovim odhodom, čeprav ji je — dobesedno! — upadal pogum.

»Oglejte si bisere, in — — — je začela, ko jo je zdajci prekinil glasni in nagnil klic električnega zvonca.

XVII. POGLAVJE.

Budoarjeva skrivnost.

»Roger bo,« je pomislila Beverley. »Gotovo zvoni Johnsonu, da bi ga vprašal še kaj!«

»Govoriti moram s svojim soprogom,« je dejala gospodični Blackburneovi. »Biseri so v tej zaklopnici. Dvestopetdeset jih je po številu. Snelo se jih je kokih trideset. Sami pogledajte, kako jih je treba razvrstiti. Čez par minut se vrnem k vam.«

Stekla je na mostovž, nadejaje se, da prestreže Johnsona, preden bo utegnil stopiti v Rogerjevo sobo. Toda sobarja ni na tisti poti. Zvonjenje, ki ga je slišala, je prihajalo od vrat. Johnson je baš odpiral mladi ženski v črnem svilnem ogrinjalu z višnjevim črtami. Široka nabrana kapu je skrivala gospe Sandsovi njen obraz. A ženska se je obrnila k nji. Bila je Klo.

»Pojdiva v vašo sobo,« je rekla Beverley, govoreč radi Johnsona kar moč tiho in prikrivaje svojo vročično naglico. Šele ko je neslišno zaprla vrata velike, gole sobe za seboj, se je začutila varno.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašala z razburjenim glasom. »Zakaj ste obblečeni tako čudno? Gotovo niste mogli dobiti listin.«

»Našemila sem se, da sem mogla odnesti pete,« je rekla Klo. »Ukradla se mplašč. Pomalem vam razložim vse. A najprej pogledajte sami, sem li dobila listine ali ne. Našla sem debel ovoj — to je vse, kar morem reči.«

»Otresla je plašč, ki ga je bila dobila pri »Ditzu«, ter si odpela žep, v katerem je imela dragoceni plen. Beverley je vzela platneni ovoj; bila je tako razburjena, da se niti ni zahvalila Kloji. A tudi Irka ni opazila te pozabe.

»Naslov je na Justina O'Reillyja!« je vzkliknila. »Velikost je prava. Toda kaj vam priča, da so v njem moji papirji?«

»Bil je skrbno skrit v stenski zakladnici. Hotela sem ga odpreti, da bi se preverila, pa mi je zmanjkalo časa.«

»Dobro... odprem ga jaz!« je rekla Beverley. Njen glas je zvenel trdno, a vendar se je obotavljala, vrtila ovoj v rokah in strmela v tiste uradne rdeče pečate. Pa ne, da bi bile zgolj listine kakega O'Reillyja jevega klijenta?

»Trk — trk!« se je začul na vratih.

Beverley je položila ovoj na stekleno mizico, kjer so stale do nedavnega stekleničice s Klojinimi zdravili. Na rdeče pečate je vrgla svojo žepno rutico, ne vedoč, ali trka Roger ali kdo drugi.

Medtem je šla Klo pogledat in je našla pred vrati Johnsona.

»Milostiva, dama, ki je prišla z gospodom Sandsom, bi rada takoj govorila z vami; zelo se mudi,« je sporočil.

»Recite ji, da pridem čez par minut,« je odgovorila Beverley. »Ta hip ne morem.«

Johnson je šel. »Gospa pride čez par minut,« je ponovil gospodični Blackburneovi, ki ga je strahoma pričakovala med vrati. »Zdi se, da ima opravka.«

»Oh,« je dejala nizalka, »potem pokličite rajši gospoda Sandsa.« (Dalje prih.)

DOBRA ŽENA IN MATI ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega »Elsafuida« pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delu-

joči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalno steklenico skupaj z zamotom in poštnino za 72 Kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 375, Hrovaško.

Sloviti zgodovinski roman M. ZEVACA

"KRALJEVI VITEZ"

je izšel in se dobi v "Zvezni knjigarni", Ljubljana, Mar. trg 8 v dveh delih. Cena broš. za vsak del din. 15.—

MALI OGLASI

PRODAJA:

BARAKA 7 m dolga in 2 in pol m široka. Že narejena za prestatvijo. Uporabi se lahko za vsa. Justin, klepar Glince št. 7, Vič.

KLAVIR »Mignone«, mahagoni, križave strune, harfin pedal eleganten. Maribor, Loška ul. 5. 674

LEPA, velika trgovska hiša z vsemi pritliklinami, stanovanjem in skladiščem. Primerna lega v bližini žel. postaje.

Specerijarska trgovina skupno z meblirarstvom stanovanjem K 500.000.

a stanovanjski hiši (s sohodnimi strankami) z velikim vrtom K 550.000.

Vila (nova) na prodaj za K 550.000.

Hotel v bližini kolodvora. Gostilna v mestu z 1 in pol ure oddaljenim vinogradom.

Veleposelstvo z vinogradom. Veleposelstvo brez vinograda.

Poselstvo s krasno vilo pri Mariboru.

Poselstvo pri Mariboru i in pol orolov. K 85.000.

Poselstvo okoli 6 orolov, 3 hiše, živina K 270.000.

Premogokop otvorjen, pri ma kovaški premog.

Kavarna v Grazu v zame- no ali napredaj.

Tovarna v bližini kolodvo- ra z ali brez strojev.

Znamko za odgovor! Zamenja se tudi vila v Ma- riboru z vilo v Zagrebu ali Trstu.

Realitetna pisarna »Rapid« Maribor, Gosposka ul. 28. 672

na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 671

DOBRODOČO pekar- no na prometnem kraju kupim takoj ali pa vzamem v najem. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod »Pekarna«. 668

SLUŽBE:

SPREJMEM perfektnega brivskega pomočnika, ne iz- pod 20 let starega. Vstop lahko takoj. Vjekoslav Gju- rin, Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. 667

KLEPARSKI POMOČ- NIK se sprejme. Primož Justin, Glince št. 7. 665

TRGOVSKI POMOČ- NIK, vojašine prost, do- bro izvežban manufaktu- rist in spreten prodajalec se takoj sprejme v trgo- vino Ivan Veselič, Ormož. 664

Kontoristinja v starosti 18—20 let z znanjem slo- venskega, hrvaškega in nemškega jezika ter dobro računarično sprejme Ilija Predovič, Fram, Stajersko.

Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Ponudbe je poslati na Ilija Predovič, Varaždin, Medji- munska cesta broj 3 ali Ilija Predovič, Fram, broj 10, Stajersko. 515

RAZNO:

DELAJSKO STANO- VANJE se išče proti do- bromu plačilu. Opravljaj bi tudi posle hišnika. Po- jasnila daje anončna druž- ba Aloma Comp. Ljublja- na Kongresni trg 3. 676

Iščem gostilno v najem ali pa kupim na promet- nem kraju. Ponudbe naj se pošljejo pod šifro »Gostil- na«, na podružnico »Jugo- slavijske« v Celju. 642

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

Rnjiga s slikami za zabavo in penk našim malim

MOJ ZVERINJAK

Izvod 20 K v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marilin trg št. 8.

Gospodarska zveza

kupuje po najvišji cení dobro ohranjene balone od kisove kisline.

VELIKO elektrotehniško podjetje išče za čimprejšan nastop

PERFECTNEGA SALDO-KONTISTA (injo)

Plača po dogovoru. Ponudbe pad »Zmožnost« na upravo lista.

RAZNO:

DELAJSKO STANO- VANJE se išče proti do- bromu plačilu. Opravljaj bi tudi posle hišnika. Po- jasnila daje anončna druž- ba Aloma Comp. Ljublja- na Kongresni trg 3. 676

Iščem gostilno v najem ali pa kupim na promet- nem kraju. Ponudbe naj se pošljejo pod šifro »Gostil- na«, na podružnico »Jugo- slavijske« v Celju. 642

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

ŽENITNE PONUDBE. AVSTRIJEC, star 40 let, išče častnega znanja s samostojno damo. Resna korespondenca v nemškem jeziku se naproša poslati na upravo lista pod »Tehni- kere«. 666

Obratovodja elektrarne

visoke napetosti, izvežban monter, se išče za Slovenijo. Nastop takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Elektrikar«. 666

Poduradnik

s čedno pisavo, zmožen slovensčine in nemščine, priden in popolnoma zanesljiv se sprejme. Reflektira se le na moči, ki imajo večletno prakso pri trvdkah ali zavodih. Ponudbe z zahtevki in prepisi spričeval pod »Zanesljiv poduradnik« na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Spretnega in zaneslivega akviziterja

sprejme uprava »Jugoslavije«.

Kislo zelje

prvovrstno, tudi večjo množino ima v zalogi A. Radi, Maribor, Aleksandrova 40.

Najfinejši riž

italijanske znamke »Vercelli AAA Glace Sublime«, oddaja vsako množino nad 100 kg kakor tudi cele vagone najceneje in pod najugodnejšimi pogoji trvdka

Paternost & Remic, Ljubljana Slomškova ul. 11 Telefon 589.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. SKABERNE Ljubljana, Mestni trg št. 10.

KOSTANJEV LES

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi

J. Pogačnik, Ljubljana Dalmatinova ulica št. 1/1. Posredovalci se dobro plačajo

Dežne plašče

za dame in gospode v veliki izbiri priporočila trvdka

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

"MORANA"

»MORANA« temeljito uničuje stenice in njihovo zalego. Naroča se pri

Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/1. Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

Išče se ZASTOPNIK za JUGOSLAVIJO. Ponudbe direktno na zgornji naslov.

FR. GOVEKAR

"SVITANJE"

zgodovinski roman s šestimi ilustracijami se dobi v »Zvezni knjigarni« v Ljubljani. Cena broširana Din. 20, vezana Din. 25.